

Politični ogled.

Avstrijske dežele. Državni zbor snide se dne 26. t. m. in dotlej je deželni zborom priti do konca njihovih sej. Kar še tedaj teh zboruje, začno ali že dnes ali vsaj po jutranjem svoje zborovanje. — Deželni zbor v Gradcu ima še dnes se sniti, ravno tako Koroški. V prvem pride na vrsto več malovažnih reči potem pa tudi dr. Aussererjeva resolucija glede potrebe nemščine; v drugem pa predlog poslanca K. Ghona, ki meri na odpravo cesarskih mitnic. Stvar je tudi drugje vredna premišljevanja. — Minister za uk in bogočastje šel je v Tirole, da si ogleda nekaj tamošnjih šol, a v tem se hoče tudi drugače podučiti o tamošnjih razmerah. Ako mu je za to, da ustreže posameznim deželam z ukazi, katere razpošilja, treba mu je že tega, kajti na to, kar dobi od dosedanjih mož, ki imajo te reči v rokah, ne sme veliko dati. Ti možje so namreč skorej vsi najhujši liberaluhi. — Na Kranjskem proslavljajo dež. predsednika, barona Winklerja, še vedno ter ga imenujejo občine rade za častnega občana, tako zadnje dni tudi v Postojni. Mož je res prvi Slovenec, ki stoji na tem visokem mestu, toda nam, ki gledamo od strani, zdi se tega proslavljevanja, da ne rečemo druga. že malo odveč in blizu nam je pregovor: Ni vse zlato, kar se sveti. — V Čedah imajo še vedno težave, kedar hodi za napravo kake češke šole v krajih, kjer so Čehi v manjšini. Tako zadnji čas tudi v Sušicah na bavarski meji. C. kr. upravna sodnija na Dunaju je izrekla dne 2. t. m., da ni dokazano zadostno število otrok, zavoljo katerih bi se Češka razrednica tamkaj vpeljala. Če gre za Nemce na slovenski zemlji, napravijo pa nemške šole, če se prav ne ve, odkod bodo nemške otroke za-nje dobili. Ljubljana daje sama najsjajniši izgled za to. — Razmere med Hrvati in Magjari so čez silo težavne, blizu take so, kakor med Slovenci pa Nemci; pri njih je stranka, ki nosi po krivem ime, da je narodna, to, kar so naši polu- in posilinemci. — Ali se sklene med Poljaki in Rusini srečna pogodba, vsled katere imajo tudi Rusini pravico, v svojem jeziku se izobraževati, vsaj v ljudskih šolah, to odloči sedanje zasedanje deželnega zbora v Lvovu.

Vnanje države. Na južnem bojišču je mirno postalo in je med Srbi pa Bolgari popolnem premirje v svoje pravice stopilo. Srbi se bodo pač sedaj, ko niso ničesar dosegli, izgubili pa so ime bojnih junakov, čohali češ: čemu je bilo vsega treba? — Turčija pa še vse eno nima miru, kajti Midiritske čete so njih straže te dni napadle in ji precej ljudi posekale, vendar pa ji to ni kaj novega, ker se ji enakih napadov večkrat prigodéva. — Grki so do velesil pismo poslali, v katerem

prosijo, naj bi pri konečnem sklepanju miru tudi njih ne pozabile. — Sv. Oče so za letos sv. leto — izredno — razpisali in se sklicujejo pri tem na njih hudo stanje, v katerem jih še zedinjena Italija vedno drži. — Francozom sestavlja Freycinet novo ministerstvo, ker je Brisson s tovarisi odstopil. Kaki možje da stopijo v nove ministerstvo, to še ni znano, a obljube novih vzboljšanj, reform, so že na dnevnem redu; treba jim je po takem jih že precej in kar se jim jih je bilo doehmal dalo, ni moglo posebno dobro biti. — Angleška je državo Birma z Indijo združila pod vladno Indijske cesarice, t. j. angleške kraljice, katera ima v Indiji ime cesarice. — Tudi Nemčija prisvojuje si v Afriki čedalje več zemlje in je sedaj zavoljo tega v prepiru s Portugizi. Knez Bismark je dobil od sv. Očeta veliki Kristusov red v briljantih, to pa za voljo Karolinskih otokov. — Rusija gradi v Aziji na večih krajih železnice ter se tako pripravlja na prihodnje vojske, ki gotovo ne bodo izostale, netila za-nje se čedalje več nakopičuje že vsled srbsko bolgarske vojske. — Španija ima sedaj kraljico-vdovo za vladarico in je, kakor se čuje, še povsod doehmal mirna. Oglašja pa se tam kuga in to koj na večih krajih. — V Benetkah pa je kuga bojda prenehala.

Za poduk in kratek čas.

Gregor Jož. Plohel, doktor bogoslovja, dekan in nadžupnik Ptujski.

(Konec.)

Ko je vse to bilo vravnano, pravi v 14. točki tako-le: „Ker je za veljavo poslednjega sporočila potrebno, da se imenuje glavni dedič, ta naj bo moja duša, in sicer dobrih del, katera tukaj naročim: vse premoženje, kar še ga po zgoraj navedenih volilih ostane, naj se naloži na obresti, in najpred odloči zadostni kapital za 2 ustanovi dvema mladenčema tako, da bo vsaki dijak na leto prejel 100 gld. Sedaj nese ta ustanova za enega 150 gld. — Za to ustanovo so poklicani v prvi vrsti sorodniki ustanovitelja, potem rojeni v Ptuji in pri Svetinjah; če med temi ni sposobnih, tudi drugi. Pravico ti ustanovi podeliti ima nadžupnik Ptujski. — Ko je zadosten kapital za ustanovi odločen, imajo si obresti ostalega na dva ednaka dela razdeliti. Ena polovica je namenjena mojim revnim sorodnikom, če je za njih oskrbljenje, za nakup kakega zemljišča, ali pri žnitvi dnarna pomoč potrebna; ali pa, ako katerega zadene kaka nesreča po ognji, toči itd., od vsakega terja Plohel, da z verjetnim spričevalom dokaže svojo potrebsčino, škodo imajo nepristranski cenitelji določiti. Modro še tako nadalje naroči: „Ker se pa take potrebsčine ne

bojo vsako leto namerile, morajo se obresti h kapitalu prišteti; po takem se ustanova množi, in ob času sile bo pomoč zdatnejša. — Druga polovica pa je odločena: prvič, zapuščenim ubogim sirotam Ptujskega mesta, in drugič domačim revežem po enaki razdelitvi.“ — Kar zadevlje uboge sirote, želi naš Gregor, naj se posebno ozir jemlje na pridne mladenče lepega zadržanja, ki se hočejo dalje izobraževati; in take sirote, katerim se nameri ženitev ali možitev, pa nimajo nobene dote, — in gledé domačih revežev na take, ki so nekdanj videli boljše dneve, in se sramujejo beračiti. — Obresti tistega deleža, ki je namenjen revnim sorodnikom, znesejo sedaj na leto, če smo prav podučeni, 175 gld.

Iz tega kratkega povzetka si menda dragi čitatelj spoznal blago srce našega Gregorja, dozdeva se, da je se svojimi dobrimi deli posnemati hotel sv. Miklavža. Naj mu ostane tedaj blag spomin!

Podoba Gregorja Plohelna se znajde v Ptujski prošnji; kaže nam krepkega moža, polnega obraza, temnih lasi in modrih oči; utis, katerega gledalcu napravi, pa je ta: mož, ki ga ta podoba predstavlja, je bil blagega srca, trdnega in odločnega značaja; po svoji delavnosti in darežljivosti vreden sin svojega naroda.

Dragi čitatelj, v teh skromnih črticah sem te opozoril na blagega moža, ki še med nami živi s svojimi dobrimi deli, bil pa je nepoznan, pozabljen celo znabiti od nekaterih, ki so vživali ali še vživljejo sad njegove dobrotljivosti. — Njegove ustanove za dijake so se včasih čudno delile. Leta 1862, ko je nadžupnik Ptujski že podelil stipendijo bližnjemu sorodniku in če ravno je že obrok za prosilce pretekel, htela je štajerska namestnija vrinoti sina, mislim, nekega višjega uradnika, to pa je nadžupnik Jak. Standegger odločno odbil; tedaj bo Ptujskemu nadžupniku vedno paziti, da se vselej pri podelitvi postavno ravna. — Pokazal sem ti, dragi čitatelj, kos slovenske zemlje, ki nam je tega dobrotnika rodila: v spomin sem vzel nekatere britke zgodbe, ki jih je v teku stoletja prestala.

Lepa je, dragi rojak, tvoja očetnjava. Idi na široko po deželah obširne Avstrije, lepše od naše Slovenske ne najdeš. Skrbi tedaj po svoji moči in svojih razmerah za njeni blagor, da si tudi ti ohraniš blagi spomin še svojih poznih potomcev. Jaz pa sklenem z besedami Stanka Vraza, kakor sem začel: „Slava Bogu!... Oj krasan si, krasan, ti moj zavičaju! Kakve u tebi, nikdje ruže ne cvetaju; čini se, da Bog te stvari kraju ljubljen, da jadnu Slovencu vrati raj izgubljen.“

Smešnica 1. V gostilnicah dobó človek za denar vse in toraj tudi lahko kaj pogodnja,

če mu v kateri ni kaj prav. Bil je tako tovnej nek gostilničar, ki je veliko na svojo gostilnico držal, vprašal tujca, ko je ta odhajal: „Gospod, ali Vam je pri meni kaj manjkalo? — „O dá“, reče ta, „brzdov za Vaše stenice“.

Razne stvari.

(Stolna cerkev.) Popravila v naši stolni cerkvi so že dotlej dognali, da je na praznik sv. treh Kraljev bila že popolna služba božja v njej. Njih ekselencija, mil. knez in škof, so jo imeli z navadno asistencijo. Cerkev je bila natlačena pobožnih vrnikov. Skoraj polovica srednje ladije pa je še obita in še čaka popravila.

(Nov župan.) Dne 2. t. m. so v našem mestnem zboru izvolili s 23 glasi g. Aleksandra Nagyja za župana, za podžupana pa dr. Iv. Schmidererja s 17 glasi. Ali je dosedanji župan, g. dr. Duhatsch, v resnici zaslužil, da ga je lastna stranka zavrгла, tega nočemo razsoditi.

(Župan — starosta.) Na starega leta den je umrl v Krčevini pri Mariboru starosta županov, g. Franc Dovnik. Bil je tam celih 35 let župan. Bil je mlade dni pri vojakih, l. 1847 pa se je tje priženil in od l. 1850 je vsa ta leta sem tam županoval. L. 1883 so mu svitli cesar srbni križec s krono za zasluge podelili in ga, ko so bili v Mariboru, k svoji mizi povabili. Mož je imel veliko opravila z mestno gospodo, ali svoje kršč. vere in slovenskega naroda ni zato nikoli nikjer zatajil. Naj v miru počiva!

(Goljufna mera.) V Rogacu so tovnej necega Wegscheiderja, trgovca iz Ptuja, obsodili na 8 dni zapora, ker je imel krivično mero.

(Vrl oče.) Pri sv. Ani pred Cmurekom je 2. dne t. m. umrl vrli kmet Andrej Šuman. Bil je oče vodje na c. kr. gimnaziji v Ljubljani, g. Jos. Šumana in kakor ta, je tudi oče ljubil slovensko domovino. Za vse, kar je bilo krščansko in narodno, ga je človek lahko unel. Bodi mu lahka zemljica!

(Sprememba imena.) Kmetsko bralno društvo na Slatini pri Rogacu je svoje ime izpremenilo v „katoliško politično društvo“. Kakor se sliši, so mu udje najimenitniši možje v nadžupniji sv. Križa in dobro prospeva. To je veselo znamenje.

(Podružnica sv. Cirila in Metoda.) V Celju se je zadnjo nedeljo ustanovila podružnica sv. Cirila in Metoda in kakor slišimo, je med tamošnjimi Slovenci precejšnje zanimanje za tisto.

(Imenovanje.) Za namestnika c. kr. drž. pravdnika pride v Celje g. J. Trenc, dosedanji c. kr. okr. sodnik v Metliki na Kranjskem.